T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ERZURUM YAKUTİYE BELEDİYESİ

www.balioglu.net

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00
www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr
İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ 1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU 9
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU 9
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI 10
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ 10
6. DENETİM GÖRÜŞÜ 13
7. DENETİM BULGULARI 13
8. EKLER 21

www.balioglu.net

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu 3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu 4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu 4
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu 5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri 6
Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler 7

www.balioglu.net

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

B. Diğer Bulgular

1. Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

2. Bina Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Hatalı Belirlenmesi

3. Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

4. Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

5. Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi ve TRT Payı Ödenmesi

6. İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

7. Sosyal Denge Ödemelerinden Sözleşme Aidatı Kesilmesi

www.balioglu.net

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Belediyeler, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 127'nci maddesinde, belediye halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları seçimlerle oluşturulan kamu tüzel kişileri olarak tanımlanmıştır. Belediyelerin kuruluş, görev ve yetkilerinin yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenleneceği Anayasa'da hüküm altına alınmıştır.

Yakutiye Belediyesi 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde yer alan sınıflandırma çerçevesinde, genel yönetim kapsamında yer almakta olup faaliyetlerini 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu, 5393 sayılı Belediye Kanunu ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun verdiği yetki ve sorumluluklar çerçevesinde yürütmektedir. Belediye, büyükşehir belediyesi sınırları içinde kalan bir ilçe belediyesidir ve belediyenin sınırları, bulunduğu ilçenin mülki sınırlarıdır.

www.balioglu.net

Kamu İdaresinin temel mevzuatı 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu olup bu Kanunlarda kurumun görev, yetki, sorumlulukları ile organları, teşkilatı, bütçe ve denetimi gibi temel hususlar düzenlenmektedir. Bununla birlikte görev, yetki, imtiyaz ve sorumlulukları diğer ilgili kanun ve yönetmeliklerde de düzenlenmiştir.

5216 sayılı Kanun'un 7'nci maddesinde, büyükşehir belediyelerinin ve büyükşehir ilçe belediyelerinin görev ve yetkileri ayrıntılı bir şekilde sayılmıştır. Söz konusu görev ve yetkiler genel olarak 5393 sayılı Kanun'da belirtilen görev ve yetkilerin paylaşımından ibarettir. Büyükşehir kapsamındaki belediyeler arasında hizmetlerin yerine getirilmesi bakımından uyum ve koordinasyonun büyükşehir belediyesi tarafından sağlanması da hüküm altına alınmıştır. Büyükşehir belediyelerinin, kendi sınırları içerisinde yer alan ilçe belediyelerinin imar uygulamalarını denetleme yetkisi bulunmaktadır. Bunun yanı sıra, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyeleri hakkında 5393 sayılı Kanun'da yer verilen yetki, imtiyaz ve muafiyetlerin geçerli olduğu da mezkûr Kanun'da belirtilmiştir.

5393 sayılı Kanun'un 14'üncü maddesinde, belediyelerin mahalli müşterek nitelikte olmak şartıyla; kentsel altyapı, çevre sağlığı, temizlik, katı atık, zabıta, itfaiye, mezarlıklar, park ve yeşil alanlar, konut, kültür ve sanat, öğrenci yurtları, sosyal hizmetler, nikâh ve benzeri hizmetleri yapacağı veya yaptıracağı bunun yanı sıra devlet okullarının ve mabetlerin tüm

ihtiyaçlarını karşılayabileceği, sağlıkla ilgili tesisler açabileceği, sporu teşvik edebileceği ve gıda bankacılığı yapabileceği hüküm altına alınmıştır.

5393 sayılı Kanun'un 15'inci maddesinde; belde sakinlerinin mahalli müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak, yönetmelik çıkarmak, belediye gelirlerini tahsil etmek, temiz su atık su tesisleri kurup işletmek, ulaşım hizmetlerini görmek, ticari hayata katkı sağlamak gibi yetki ve imtiyazlar sayılmıştır.

Merkezi idarenin, mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla mahalli idareler üzerinde idari vesayet yetkisine sahip olduğu Anayasa'da hüküm altına alınmıştır. Bu idari vesayet yetkisi denetim ve soruşturma konularında İçişleri Bakanlığı tarafından, yönetsel konularda ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından kullanılmaktadır.

www.balioglu.net

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

5393 sayılı Kanun'a göre ilçe belediyesinin organları; belediye meclisi, belediye encümeni ve belediye başkanıdır.

Yakutiye Belediyesinin karar organı olan Belediye Meclisi, biri Belediye Başkanı olmak üzere 32 üyeden oluşmaktadır.

Belediye teşkilâtı; norm kadro esaslarına uygun olarak yazı işleri, mali hizmetler, fen işleri ve zabıta birimlerinden oluşmaktadır. Beldenin nüfusu, fiziki ve coğrafi yapısı, ekonomik, sosyal ve kültürel özellikleri ile gelişme potansiyeli dikkate alınarak, norm kadro ilke ve standartlarına uygun olarak gerektiğinde sağlık, itfaiye, imar, insan kaynakları, hukuk işleri ve ihtiyaca göre diğer birimler kurulabilmektedir. Bu birimlerin kurulması, kaldırılması veya birleştirilmesi belediye meclisinin yetkisi dâhilindedir.

Belediyelerdeki tüm kadrolara yapılacak olan atamalar kanun ve yönetmeliklerde belirtilen kriterlere uygun olarak belediye başkanı tarafından yapılmakta, birim müdürlüğü ve üstü yönetici kadrolarına yapılan atamalar ilk toplantıda belediye meclisinin bilgisine sunulmaktadır. 5393 sayılı Kanun'a istinaden belediye başkanı, zorunlu gördüğü takdirde, beldenin nüfus sayısına göre en çok dört adet belediye meclis üyesini belediye başkan

yardımcısı olarak görevlendirebilmektedir.

Yakutiye Belediyesinin teşkilat yapısında, doğrudan Başkana bağlı 4 adet birim belirlenmiştir. Bunlar Özel Kalem Müdürlüğü, Teftiş Kurulu Müdürlüğü, İç Denetim ve Sivil Savunma Uzmanlığıdır. Başkana bağlı 4 adet memur arasından atanan başkan yardımcısı ve 2 adet meclis üyelerinden görevlendirilen başkan yardımcısı görev yapmaktadır. Belediyenin 26 adet hizmet birimi, alan ve amaçlarına göre ilgili başkan yardımcılığına bağlıdır.

Belediye hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan belediye personeline ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	429	74
Sözleşmeli Personel	-	7
Kadrolu İşçi	214	78
Toplam	**643**	**159**
696 sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel	-	390

www.balioglu.net

Belediyenin doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirketi bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır. Bütçe işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Bütçe; belediyenin stratejik planına ve performans programına uygun olarak, analitik bütçe sistemine göre belediye başkanı tarafından hazırlanan, mali yıl ve izleyen iki yıl içindeki gelir ve gider tahminlerini gösteren, gelirlerin toplanmasına ve harcamaların yapılmasına izin veren ve belediye meclisince kabul edilen bir karardır. Bu kapsamda Yakutiye Belediyesi, faaliyetlerini ilgili mali yılı bütçesi ile verilen ödenekler ile yürütmektedir.

Yakutiye Belediyesinin 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile

gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod	Giderin Türü	Geçen Yıldan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe İle Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
01	Personel Giderleri	-	16.983.000,00	(+) 2.843.300,00 (-) 954.300,00	18.872.000,00	18.753.900,99	118.099,01	-
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	-	2.817.000,00	(+) 488.500,00 (-) 97.200,00	3.208.300,00	3.187.963,67	20.336,33	-
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	-	71.940.000,00	(+) 31.148.856,00 (-) 18.794.156,00	98.294.700,00	96.309.449,17	1.985.250,83	-
04	Faiz Giderleri	-	7.150.000,00	(+) 408.000,00	7.558.000,00	7.556.681,78	1.318,22	-
05	Cari Transferler	-	37.910.000,00	(+) 4.257.000,00 (-) 908.000,00	41.259.000,00	41.251.985,94	7.014,06	-
06	Sermaye Giderleri	-	8.900.000,00	(+) 1.732.000,00 (-) 5.824.000,00	4.808.000,00	4.752.509,66	55.490,34	-
07	Sermaye Transferleri	-	-	-	-	-	-	-
08	Borç Verme	-	-	-	-	-	-	-
09	Yedek Ödenek	-	14.300.000,00	(-) 14.300.000,00	-	-	-	-
Toplam		**-**	**160.000.000,00**	**0,00**	**174.000.000,00**	**171.812.491,21**	**2.187.508,79**	**-**

www.balioglu.net

Yakutiye Belediyesinin 2020 mali yılı bütçesi ile 160.000.000,00 TL ödenek öngörülmüş olup, yıl içinde eklenen ödenekle birlikte 2020 yılı ödenek toplamı 174.000.000,00 TL olmuştur. Yıl içinde 171.812.491,21 TL bütçe gideri yapılmış, kalan 2.187.508,79 TL ödenek ise iptal edilmiştir.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	21.291.000,00	23.673.936,81	22.813,98	23.651.122,83	111,08
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.260.000,00	895.231,05	6.431,09	888.799,96	70,53
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	10.000,00	300.000,00	-	300.000,00	3.000
05- Diğer Gelirler	93.929.000,00	106.495.226,13	8.604,91	106.486.621,22	113,36
06- Sermaye Gelirleri	43.510.000,00	77.252.741,32	442,00	77.252.299,32	177,55
Toplam	**160.000.000,00**	**208.617.135,31**	**38.291,98**	**208.578.843,33**	**130,36**

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri % 130,36 seviyesi ile beklenenin üzerinde gerçekleşmiştir. Bütçe gelirlerinin beklenenin üzerinde gerçekleşmesinde; yapılandırma ve icra takiplerinin sonuç vermesi ile vergi gelirlerinde (%111,08), genel bütçe vergi gelirlerinden alınan paylarının artması ile diğer gelirlerde (%113,36) ve arsa satışlarından elde edilen gelirler ile sermaye gelirlerinde (%177,55) yaşanan artışlar etkili olmuştur.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) Ödeneği (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) Tutar (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	16.983.000,00	18.753.900,99	110,42
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	2.817.000,00	3.187.963,67	113,16
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	85.940.000,00	96.309.449,17	112,06
04- Faiz Gideri	7.150.000,00	7.556.681,78	105,68
05- Cari Transferler	37.910.000,00	41.251.985,94	108,81
06- Sermaye Giderleri	8.900.000,00	4.752.509,66	53,39
09- Yedek Ödenekler	14.300.000,00	-	-
Toplam	**174.000.000,00**	**171.812.491,21**	**98,74**

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri % 98,74 seviyesinde gerçekleşmiştir. Personel giderleri (%110,42), SGK devlet prim giderleri (%113,16), mal ve hizmet alım giderleri (%112,06), faiz giderleri (%105,68) ve cari transferler (%108,81) beklenenin üstünde gerçekleşirken, sadece sermaye giderleri (%53,39) beklenenin altında gerçekleşmiştir.

Belediyenin bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve 2019 yılının 2018 yılına, 2020 yılının 2019 yılına göre değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

www.balioglu.net

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Vergi Gelirleri	18.009.071,71	20.573.522,48	23.673.936,81	14,23	15,06
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	13.590.063,31	2.600.744,10	895.231,05	- 80,86	- 65,57
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	2.509.707,76	4.750.000,00	300.000,00	89,26	-93,68
Diğer Gelirler	78.849.178,79	89.819.400,18	106.495.226,13	13,91	18,56
Sermaye Gelirleri	67.027.842,30	12.073.841,31	77.252.741,32	- 81,98	539,83
Toplam	**179.985.863,87**	**129.817.508,07**	**208.617.135,31**	**- 27,87**	**60,70**
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	490.421,15	142.648,70	38.291,98	- 70,91	- 73,15
Net Toplam	**179.495.442,72**	**129.674.859,37**	**208.578.843,33**	**- 27,75**	**60,84**

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 78.903.983,96 TL'lik (%60,84) önemli bir artış göstermiştir. Teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinde 1.705.513,05 TL (%65,57), alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 4.450.000,00 TL (%93,68) azalış olmasına rağmen; vergi gelirlerinde 3.100.414,33 TL (%15,06), diğer gelirlerde 16.675.825,95 TL (%18,56) ve arsa satışlarından elde edilen gelirler ile sermaye gelirlerinde 65.178.900,01 TL (%539,84) artış görülmektedir.

www.balioglu.net

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	13.873.372,57	16.860.258,63	18.753.900,99	21,52	11,23
SGK Devlet Prim Giderleri	2.271.937,12	2.848.122,14	3.187.963,67	25,36	11,93
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	53.169.023,80	53.026.459,42	96.309.449,17	- 0,26	81,62
Faiz Giderleri	25.130.590,05	9.438.623,44	7.556.681,78	- 62,44	- 19,93
Cari Transferler	26.368.523,42	35.412.330,27	41.251.985,94	34,29	16,49
Sermaye Giderleri	38.505.187,65	938.205,11	4.752.509,66	- 97,56	406,55
Toplam	**159.318.634,61**	**118.523.999,01**	**171.812.491,21**	**- 25,60**	**44,96**

Belediyenin bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 53.288.492,20 TL (%44,96) artmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; personel giderlerinin 1.893.642,36 TL (%11,23), SGK devlet prim giderlerinin 339.841,53 TL (%11,93), mal ve hizmet alım giderlerinin 43.282.989,75 TL (%81,62), cari transferlerin 5.839.655,65 TL (%16,49) ve taşıt alım giderinden dolayı sermaye giderlerinin 3.814.304,55 TL (%406,55) arttığı görülmektedir.

Faaliyet sonuçları tablosuna göre; bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın belediyenin faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı faaliyet gideri 156.704.375,90 TL, faaliyet geliri 323.345.280,84 TL olup, dönem olumlu faaliyet sonucu ise 166.640.904,94 TL olarak gerçekleşmiştir.

Yakutiye Belediyesinin doğrudan hissedarı olduğu şirket aşağıdaki tabloda gösterilmiştir:

Tablo 7: Belediyenin Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirketler

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	Belediyenin Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	Yakutiye Belediyesi Personel A.Ş	100.000,00	100.000,00	% 100

www.balioglu.net

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

Yakutiye Belediyesinin muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibariyle belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

a) Mizan cetveli

b) Temel mali tablolar

1) Bilanço

2) Faaliyet sonuçları tablosu

3) Nakit akış tablosu

c) Diğer mali tablolar

1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu

2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu

5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu

7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu

8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu

9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu

10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

www.balioglu.net

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

www.balioglu.net

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

www.balioglu.net

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 55'inci maddesine göre iç kontrol; idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesinin sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

Maliye Bakanlığı tarafından 31.12.2005 tarihli ve 26040-3 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve 01.01.2006 da yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul Ve Esasların "İç Kontrol Standartları" başlıklı 5'inci maddesinde; "İç Kontrol Standartları, merkezi uyumlaştırma görevi çerçevesinde Maliye Bakanlığı tarafından belirlenir ve

yayımlanır. İdareler, malî ve malî olmayan tüm işlemlerinde bu standartlara uymakla ve gereğini yerine getirmekle yükümlüdür. Kanuna ve iç kontrol standartlarına aykırı olmamak koşuluyla, idarelerce görev alanları çerçevesinde her türlü yöntem, süreç ve özellikli işlemlere ilişkin standartlar belirlenebilir." hükmü yer almaktadır.

Mezkûr hüküm gereği Maliye Bakanlığı tarafından 26.12.2007 tarih ve 26738 sayılı Resmi Gazete'de "Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği" yayımlanarak kamu idarelerinde iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla gerekli standart ve temel şartlar belirlenmiştir.

Erzurum Yakutiye Belediyesinde Strateji Geliştirme Müdürlüğü tarafından yürütülen İç Kontrol ile ilgili çalışmalara Şubat 2012'de başlanmıştır. Kurumda, iç kontrol sistemi standartlarına ilişkin bir durum analizi yapılmıştır.

2015 yılında "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı" Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğüne üst yazı ile gönderilmiştir.

www.balioglu.net

2012 yılında hazırlanmış olan İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 2015, 2016, 2017 ve 2019 yıllarında revize edilmiş olup planda toplam 18 eylem belirlenmiştir. Bu 18 eylemin 4 tanesi kontrol ortamı, 2 tanesi risk değerlendirme, 6 tanesi kontrol faaliyetleri, 4 tanesi bilgi ve iletişim son olarak 2 tanesi de izleme standardına aittir.

Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı Rehberi doğrultusunda, Eylem Planında öngörülen faaliyet ve düzenlemelerin gerçekleşme sonuçları yılda bir olmak üzere izlenip değerlendirilmemekte ve üst yöneticiye raporlanmamaktadır.

Kamu İç Kontrol Rehberi doğrultusunda iç kontrol sistemi yılda en az bir kez değerlendirilmekte değerlendirme formları ve raporlar düzenlenmektedir.

İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulu oluşturulmasına rağmen kurul aktif bir çalışma göstermemiştir.

Kurum personeli ile "Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi" imzalanarak personellerin özlük dosyalarına eklenmiştir.

Müdürlüklerde görev tanımları yetki ve sorumlulukların belirlendiği, iş tanımları ve işlerin süreçlerine ilişkin çalışma yapıldığı, iş akış şemaları çıkarıldığı görülmüştür

26 adet müdürlükten yalnızca 19 tanesinin çalışma usul ve esasları meclis kararına istinaden yönetmeliklerle düzenlenmiştir.

Hata, usulsüzlük, yolsuzluk ve ayrımcılığın önlenmesi genelgesinin ve yolsuzluğun bildirilmesine ilişkin kılavuz ilkelerinin hazırlanmadığı, birimlere gerekli bilgilendirmelerin yapılmadığı tespit edilmiştir.

Hazırlanan dönemsel raporların (Stratejik Plan, Performans Programı, Faaliyet Raporu ve Kurumsal Mali Durum ve Beklentiler Raporu vb.) dürüstlük, saydamlık ve hesap verilebilirlik ilkeleri gereği kamuoyuna erişiminin açık olduğu tespit edilmiştir.

Risk analiz çalışmaları yapıldığı, risk tespit çalışmalarının yapıldığı, risk değerlendirme çalışmalarının yapıldığı, risklere eylem belirlenmesi çalışmaları yapıldığı ve en nihayetinde bunların Risk Kayıt Formu, Risk Oylama Formu ve Konsolide Risk Raporu ile kayıt altına alındığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Kurumda ön mali kontrol çalışmaları Mali Hizmetler Müdürlüğü tarafından 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 5436 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ve 31.12.2005 tarihli ve 26040 sayılı mükerrer Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslarına göre yürütülmektedir. Mali Hizmetler Müdürlüğünde ön mali kontrole ilişkin işlemlerde bir personel görev almaktadır. Mal ve hizmet alımlarında 1.000.000,00 TL ile yapım işlerinde ise 3.000.000,00 TL'yi aşan harcamalar ön mali kontrole tutulmaktadır.

İç Denetim Koordinasyon Kurulu Kararı ve İçişleri Bakanlığının teklifi üzerine 5436 sayılı Kanunun 16'ncı maddesine göre, mahalli idarelere iç denetçi kadrosu ihdasına ilişkin 2006/10911 sayılı ve 2013/4747 sayılı Bakanlar Kurulu Kararlarında Yakutiye Belediyesine iç denetçi kadrosu ihdas edilmemiştir.

Sonuç olarak, Kurum tarafından iç kontrol sisteminin kurulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi yönünde çalışmalarda bulunulduğu ancak, yürürlükteki iç kontrol mevzuatı gereklerinin tam olarak yerine getirilmediği tespit edilmiştir. Risk değerlendirme çalışmaları yerine getirilmiş olsa da gerekli düzeltmeleri yapabilme olanağı verecek izleme ve yönlendirme çalışmalarının oluşturulamaması sistemin başarısı açısından risk teşkil etmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yakutiye Belediyesi 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, "Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular" bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

www.balioglu.net

BULGU 1: Taşınmazların Değer Tespitinin Yapılmaması

Belediye adına tapuda kayıtlı olan taşınmazlar muhasebe hesaplarına maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden kaydedilmediği görülmüştür.

Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in "Kayıt ve kontrol işlemleri" başlıklı 5'inci maddesinde, tapuda kayıtlı olan taşınmazların maliyet bedeli üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet bedeli belirlenemeyenlerin ise rayiç değerleri üzerinden, bu taşınmazlardan maliyet ve rayiç bedeli belirlenemeyen taşınmazlar ile tapuda kayıtlı olmayan taşınmazlar başlığı altında yer alan taşınmazlardan sadece ekonomik olarak değerlendirmeye konu olanlar ile kamusal ihtiyaçlarda kullanılan taşınmazların, orta malları ve genel hizmet alanları başlığı altında yer alan taşınmazların ve de Bakanlık tarafından iz bedeli ile takip edilmesine karar verilen taşınmazların iz bedeli üzerinden kayıtlara alınacağı belirtilmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik'in değişik geçici 1'inci maddesinde de maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden muhasebe kayıtlarına alınması gereken taşınmazlarla ilgili işlemlerin 31.12.2017 tarihine kadar tamamlanması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Belediyeye ait taşınmazların rayiç değer tespitlerinin yapılmaması ve bu değerler üzerinden muhasebe kayıtlarına alınmaması nedeniyle 2020 yılı bilançosunda 250-Arazi ve

Arsalar Hesabı, 251-Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabı ve 252-Binalar Hesabı eksik bilgi içerdiği tespit edilmiştir.

Taşınmaz değer tespitlerinin maliyet bedeli veya rayiç değerleri üzerinden yapılarak muhasebe kayıtlarına alınması gerekmektedir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Cins Tashihlerinin Yapılmaması

Kurumun tapuda kayıtlı taşınmazları arasında cins tashih işlemi yapılmayan taşınmazları olduğu görülmüştür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nun 44'üncü maddesine göre genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine ait taşınır ve taşınmaz malların kaydı ile mal yönetim hesabının verilmesine ilişkin usul ve esaslar yönetmelikte belirlenmektedir. Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde cins tashihi binalar, arazi ve arsalar ile yer altı ve yer üstü düzenlerinin mevcut kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının farklılık göstermesi durumunda tapu kayıtlarının mevcut kullanım şekli dikkate alınarak düzeltilmesi işlemi olarak tanımlanmaktadır. Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesine göre, kamu idarelerinin mülkiyeti, yönetimi ve kullanımında bulunan taşınmazların mevcut kullanım şekli ile tapu kaydının birbirine uygun olmaması durumunda tapu kayıtlarında cins tashihi için gerekli işlemlerin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemede, kurumun tapuda kayıtlı taşınmazları arasında mevcut kullanım şekli ile tapu kayıtları farklı olan taşınmazlarının bulunduğu tespit edilmiştir.

Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu kayıtlarının uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 2: Bina Vergisi Tarh ve Tahakkuk İşlemlerinde Bina İnşaat Sınıflarının Hatalı Belirlenmesi

Bina Vergisi bildirimlerinde, binaların büyük bir bölümü ikinci sınıf inşaat kabul edilerek Bina Vergisi tahakkuku yapıldığı görülmüştür.

Emlak Vergisine Matrah Olacak Vergi Değerlerinin Takdirine İlişkin Tüzük'ün "Binaların inşaat sınıflarına göre ayrımı" başlıklı 10'uncu maddesinde binalar beş sınıf olarak sayılmış, Maliye Bakanlığının yayımladığı "Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel" de binaların yapılış tarzı, işçiliği, çeşitli kısımlarında kullanılan malzemenin cinsi ve kalitesi gibi özelliklere yer verilmiş ve her sınıf için de on adet kıstas belirlenmiştir.

Konuyla ilgili olarak Maliye Bakanlığı tarafından yayımlanan 14 Seri No.lu Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği'nde, kıstaslar dağılım gösteriyor ve bu da bina sınıfının tespitinde tereddüte yol açıyorsa sınıf olarak bir üst sınıfın esas alınması gerektiği belirtilmiştir.

Her bütçe yılından önce Resmi Gazete'de yayımlanan Emlak Vergisi Kanunu Genel Tebliği eklerinde yer verilen binaların metrekare normal inşaat maliyet bedellerini gösterir cetvellerden bina sınıflarına göre metrekare normal inşaat maliyet bedeli belirlenmekte olup, bina sınıfının olması gerekenden daha düşük bir sınıf olarak alınması inşaat maliyet bedelinin ve dolayısıyla binanın vergi değerinin olması gerekenden daha az miktarda hesaplanmasına neden olmaktadır.

Hatalı uygulama, bina sınıfının belirlenmesinde Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetvel yerine yapı kullanım izin belgelerindeki bina inşaat sınıflarının esas alınmasından kaynaklanmaktadır.

Kurumun bina sınıfının belirlenmesine ilişkin uygulamalarında Bina İnşaat Sınıflarının Tespitine Dair Cetveli esas alması gerekmektedir.

www.balioglu.net

BULGU 3: Telekomünikasyon Altyapı ve Şebekelerinden Alınması Gereken Geçiş Hakkı Bedellerinin Tahakkuk ve Tahsilatının Yapılmaması

Kurum tarafından, belediye ve mücavir alan içinde kalan sabit ve mobil haberleşme altyapısı veya şebekelerinde kullanılan her türlü kablo ve benzeri gerece ilişkin geçiş hakkı ücretleri tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı görülmüştür.

27.12.2012 tarih ve 28510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'te elektronik haberleşme altyapısı, elektronik haberleşme şebekesi, geçiş hakkı, geçiş hakkı sağlayıcısı, işletmeci, geçiş hakkı ücreti ve geçiş hakkı ücret tarifesi tanımlanmış ve işletmeci ve geçiş hakkı sağlayıcısının geçiş hakkına ilişkin anlaşmaları serbestçe yapabileceği belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, telekomünikasyon altyapı ve şebekelerinden alınması gereken geçiş hakkı bedellerinin tahakkuk ve tahsilatının yapılmadığı tespit edilmiştir.

www.balioglu.net

Kurum cevabında geçiş hakkı ücretlerinin Erzurum Büyükşehir Belediyesi AYKOME Uygulama Yönetmeliği'nin 10'uncu maddesine göre Erzurum Büyükşehir Belediyesi tarafından tahsil olunacağı belirtilmişse de, Sabit ve Mobil Haberleşme Altyapısı veya Şebekelerinde Kullanılan Her Türlü Kablo ve Benzeri Gerecin Taşınmazlardan Geçirilmesine İlişkin Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan tabloda büyükşehir belediyeleri sınırları içerisinde kalan ve ilçe belediyelerinin tasarrufunda ve/veya sorumluluğunda olan yerlerin geçiş hakkı ücretlerinin ilçe belediyelerince tahsil edilmesi öngürülmüştür.

Belediyenin sorumluluk sınırları içinde bulunan telekomünikasyon altyapı ve şebekeleri için geçiş hakkı bedellerinin tahakkuk ve tahsil edilmesi gerekmektedir.

BULGU 4: Kamu İdareleri Payları Hesabının Kullanılmaması

Kurum tarafından, 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun gereğince aktarılması gereken payın 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı'nda izlenmediği görülmüştür.

08.02.2006 tarih ve 26074 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Hizmetlerine İlişkin Kanun'un 19'uncu maddesine göre, belediyeler bir önceki yıl gerçekleşen bütçe gelirleri üzerinden borçlanma ve tahsisi mahiyetteki gelirler hariç olmak

üzere % 1 oranında cari yıl bütçesinden haziran ayı sonuna kadar kalkınma ajansı hesabına pay aktarır. 2011/2168 Bakanlar Kurulu Kararıyla söz konusu bu pay binde beş olarak yeniden belirlenmiştir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 276'ncı maddesine göre, 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı bütçe geliri olarak nakden veya mahsuben tahsil edilen ve özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların izlenmesi amacıyla kullanılmaktadır.

Yapılan incelemede, kalkınma ajansına gönderilmesi gereken payın 363-Kamu İdareleri Payları Hesabı'nda izlenmediği tespit edilmiştir.

Kurumun 5449 sayılı Kanun ile 2011/2168 Bakanlar Kurulu Kararına göre hesaplanan kalkınma ajansı payını 363-Kamu İdareleri Payları Hesabın'da izlemesi gerekmektedir.

BULGU 5: Muafiyet Kapsamındaki Taşınmazları İçin Elektrik Tüketim Vergisi ve TRT Payı Ödenmesi

www.balioglu.net

Kurumun elektrik faturalarında, muafiyet kapsamındaki taşınmazları için Elektrik Tüketim Vergisi ve TRT payı ödediği görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanun'un 16'ncı maddesinde, Belediyenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ile bunların inşa ve kullanımları Katma Değer Vergisi ile Özel Tüketim Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf olduğu belirtilmiştir.

Yapılan incelemede, Kurumun kamu hizmetine tahsis edilen ve kamunun yararlanmasına açık olan ve gelir getirmeyen taşınmazlarına ait elektrik faturalarında Elektrik Tüketim Vergisi ile TRT payının da hesaplandığı tespit edilmiştir.

Kurum, Elektrik Tüketim Vergisi ve TRT Payı ödemeleri ile ilgili elektrik dağıtım şirketi ile yaptığı yazışmaya dayanarak muafiyet kapsamında olmadığını belirtilmişse de, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 16'ncı maddesinde söz konusu taşınmazlarının bu ödemelerden muaf olduğu hüküm altına alınmıştır.

Kurumun kamu hizmetine tahsis edilen ve kamunun yararlanmasına açık olan ve gelir getirmeyen taşınmazlarına ait elektrik faturalarında Elektrik Tüketim Vergisi ve TRT payının hesaplanmaması gerekmektedir.

BULGU 6: İşçi İzinlerinin Kanuna Uygun Şekilde Kullandırılmaması

Kadrolu işçilerin çoğunluğunun yıllık izinlerini kullanmayıp biriktirdiği ve biriktirilen izinlerin emeklilik aşamasında toplu izin ücreti ödemelerine dönüştürüldüğü görülmüştür.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 50'nci maddesinde, dinlenmenin çalışanların bir hakkı olduğu ve bu hakkın kullanımının kanunla düzenleneceği, 4857 sayılı İş Kanunu'nun 53'üncü maddesinde işçilere yıllık izin verileceği ve yıllık ücretli izin hakkından vazgeçilemeyeceği, 56'ncı maddesinde yılık iznin 53'üncü maddede gösterilen süreler içinde işveren tarafından sürekli bir şekilde verilmesinin zorunlu olduğu, 59'uncu maddesinde iş sözleşmesinin, herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretin sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceği, 60'ıncı maddesinde yıllık ücretli izinlerin yürütülen işlerin niteliğine göre yıl boyunca hangi dönemlerde kullanılacağı, izinlerin ne suretle ve kimler tarafından verileceği veya sıraya bağlı tutulacağı, yıllık izinin faydalı olması için işveren tarafından alınması gereken tedbirler ve izinlerin kullanılması konusuna ilişkin usuller ve işverence tutulması zorunlu kayıtların şekli Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından hazırlanacak bir yönetmelikle gösterileceği belirtilmiştir. 03.03.2004 tarih ve 25391 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yıllık Ücretli İzin Yönetmeliği'nde de kanuna uygun olarak yıllık izinlerin kullanımı ile ilgili düzenlemeler yapılmıştır.

www.balioglu.net

Dinlenme bir hak olarak Anayasamızda yer almakta, İş Kanunu da bu haktan vazgeçilemeyeceğini belirtmektedir. İş Kanunu'nun 59'uncu maddesindeki iş sözleşmesinin herhangi bir nedenle sona ermesi halinde işçinin hak kazanıp da kullanmadığı yıllık izin sürelerine ait ücretinin, sözleşmenin sona erdiği tarihteki ücreti üzerinden kendisine veya hak sahiplerine ödeneceğine yönelik düzenlemenin yıllık iznin kullanılıp kullanılmamasına ilişkin bir esneklik olarak değil, izin kullanılamadan iş akdinin feshedilmiş olması gibi zaruri durumlarda işçinin mağduriyetinin önlenmesi olarak algılanması gerekmektedir.

Yapılan inceleme sonucunda, işçilerin 502, 429, 399, 357, 356, 335, 328, 303, 300, 293, 281, 269, 265, 217, 185, 165 gün gibi kullanmadıkları izinlerinin olduğu anlaşılmıştır.

İşçilerin emekli olduğunda veya iş sözleşmesi son bulduğunda yasa hükmü gereği kullanılmayan izin sürelerine ait ücretinin son ücret üzerinden ödenmesi izin kullanmaktan feragat edebilmelerine neden olmaktadır. İşveren olarak kurum yönetimlerine düşen görev çalışanların anayasal haklarının kendi rızalarıyla bile olsa ihlaline yol açan bu uygulamaya izin

vermemek olduğundan, yıllık izinlerin Kanunun öngördüğü şekilde kullandırılması sağlanmalıdır.

BULGU 7: Sosyal Denge Ödemelerinden Sözleşme Aidatı Kesilmesi

Kurum ile BEM-BİR-SEN arasında imzalanan sosyal denge sözleşmesinde, memur ve sözleşmeli personelden sözleşme aidatı kesintisi yapıldığı görülmüştür.

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu'nun 32'nci maddesinde sosyal denge sözleşmesinin yapılma usulü ve şekli belirlenmiş, bu maddede sözleşme aidatına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Aynı Kanunun 28'inci maddesinin ikinci fıkrasında toplu sözleşme ikramiyesi hariç olmak üzere toplu sözleşme hükümlerinin uygulanmasında sendika üyesi olan ve sendika üyesi olmayan kamu görevlileri arasında ayrım yapılamayacağı öngörülmüş, 24'üncü maddesinde sendika gelirleri arasında üyelerin ödeyecekleri üyelik ödentileri sayılmış, 25'inci maddesinin üçüncü fıkrasında sendika tüzüğüne üyelik ödentisi dışında her ne ad altında olursa olsun, üyelerden başka bir kesinti yapılmasını öngören hükümler konulamayacağı kuralına yer verilmiştir.

www.balioglu.net

Belediye ile sendika arasında yapılan Toplu İş Sözleşmesi'nin 5'inci maddesinde, memur ve sözleşmeli personelden taban aylığının %2'si kadar sözleşme aidatı kesintisi yapılması öngörülmüştür.

Yukarıda yer alan Kanun hükümlerine aykırı olarak sözleşmeye konan bu düzenleme geçersiz olduğundan, memur ve sözleşmeli personelden sendika üyelik aidatı dışında aidat alınması mümkün değildir. Sözleşme aidatı kesintilerinin sendikadan talep edilerek ilgili personele iadesinin sağlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
https://www.sayistay.gov.tr

www.balioglu.net

8. EKLER

EK 1: İZLEME

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	**Yıl/Yıllar**	**İdare Tarafından Yapılan İşlem**	**Açıklama**
Mal Alımlarında Yapılan Taşınır Kayıtlarında Mevzuata Aykırılıklar Bulunması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu depoda bulunan malların taşınır giriş ve çıkış kayıtlarının aynı anda yapılmasına son verilmiştir.
Erzurum Büyükşehir Belediyesi'nce Belediyeye Aktarılması Gereken Otopark İşletim Gelirlerinin Takip ve Tahsilinin Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin tahakkuk kaydı 09.05.2019 tarih 1447 numaralı muhasebe işlem fişi ile gerçekleştirilmiş olup tahsilatına başlanmıştır.
Mal Alımı Sözleşmelerinde Kısmi Teslime Konu Olan Malların Teslim Miktar ve Tarihlerinin Bulunmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Mal alım ihale sözleşmelerinde malların teslim

www.balioglu.net

			tarihi ve miktarları ayrıntılı olarak belirtilmektedir.
Belediye Mülkiyetinde Olan Binaların Kamu Kurumu Olmayan Vakıf, Dernek ve Özel Kişilere Tahsis Edilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusunda gerekli iptal işlemleri yapılmıştır.
Belediyenin Ortak Olduğu Şirketler İçin Yapılan Sermaye Artırımlarında Sermaye Taahhüt Kaydının Yapılmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin gerekli düzeltme kaydı 09.05.2019 tarih 1442 numaralı muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır.
Başka Kurumlara Tahsis Edilen Binaların Binalar Hesabı'nda Takip Edilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin gerekli düzeltme kaydı 09.05.2019 tarih ve 1443 nolu muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır.
Arazi ve Arsa Satışlarının Hatalı Muhasebeleştirilmesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin gerekli düzeltme kaydı 09.05.2019 tarih

www.balioglu.net

			ve 1444 nolu muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır.
Tahsil Edilen Çevre Temizlik Vergisinden Büyükşehir Belediyesine Ayrılan %20'lik Payın Hatalı Muhasebeleştirilmesi ve Bütçeleştirilmemesi	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusu hatalı işleme Aralık 2018 tarihi itibarıyla son verilerek kayıtlar doğru yapılmıştır.
Gider Tahakkukları Hesabı'na Hatalı Kayıtlar Yapılması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin gerekli düzeltme kaydı 09.05.2019 tarih ve 1445 nolu muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır.
Taşınmaz Kayıtlarının Gerçeği Yansıtmaması	2018	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu konusuna ilişkin gerekli düzeltme kaydı 09.05.2019 tarih ve 1446 nolu muhasebe işlem fişi ile yapılmıştır.

www.balioglu.net